

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19Co/416/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3612205748
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 07. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Škultétyová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2014:3612205748.2

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v právnej veci navrhovateľa O. proti odporcovi J., o náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom, na odvolanie odporcu proti rozsudku Okresného súdu Partizánske, č.k. 3C/127/2012-74 zo dňa 16. januára 2014, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu v napadnutej časti **m e n í** tak, že navrhovateľ je **p o**
v i n n ý zaplatiť odporcovi náhradu trov prvostupňového konania vo výške 28,46 Eur, a to do troch dní od právoplatnosti tohto uznesenia.

Odporcovi náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd zamietol návrh navrhovateľa, ktorým sa domáhal proti odporcovi zaplata sumy 11.750,44 Eur s príslušenstvom titulom nesprávneho úradného postupu Okresného súdu Partizánske, ktorým mu bola spôsobená škoda v zmysle § 9, § 15 a § 4 zákona č. 514/2003 Z. z. Okresný súd na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že v konaní, sp. zn. 4C/67/2008 o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, v ktorom bol navrhovateľ v postavení odporcu, konštatoval predseda Krajského súdu v Trenčíne dňa 04.09.2009 (Spr. 2043/09), že postupom súdu, ale i postupom samotných účastníkov došlo k prieťahom v konaní, súd vo veci priebežne konal, s výnimkou obdobia od 09.07.2008 do 18.06.2009, kedy bol nečinný. Ďalej z upovedomenia o výsledkoch vybavenia podnetu verejným ochrancom práv zo dňa 13.01.2011 č. 3029/2009/VOP vyplynulo, že verejný ochranca práv dospel k záveru, že konanie súdu (vo veci sp. zn. 4C/67/2008) sa vyznačovalo najmä vyššou mierou skutkovej zložitosti. Na základe výsledkov vybavenia podnetu dospel k záveru, že zo strany Okresného súdu Partizánske v konaní, sp. zn. 4C/67/2008 bolo preukázané porušenie základného práva na prerokovanie veci **bez zbytočných prieťahov**, zaručeného čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky. Z uvedených dôvodov okresný súd dospel k záveru, že je splnený prvý predpoklad **pre náhradu škody spôsobenú nesprávnym úradným postupom**, a to, že v konaní **Okresného súdu Partizánske**, sp. zn. 4C/67/2008 došlo k nesprávnemu úradnému postupu tým, že v konaní boli spôsobené zbytočné prieťahy v čase od 09.07.2008 do 18.06.2009. Mal za to, že skutočnosť, že boli v konaní spôsobené zbytočné prieťahy, sama osobe neodôvodňuje záver o tom, že navrhovateľovi patrí náhrada škody. Na posúdenie, či navrhovateľovi patrí alebo nepatrí náhrada škody, bolo potrebné posúdiť, či mu vznikla škoda, a ak mu vznikla, či vznikla v príčinnej súvislosti s nesprávnym úradným postupom súdu. Navrhovateľ ako škodu označil odplatu, ktorú by nebol povinný zaplatiť podielovej spoluvlastníčke za užívanie nehnuteľností len ním ako jedným zo spoluvlastníkov **od 14.03.2003 až do 25.02.2012**, ktorú vyčíslil na sumu 11.750,44 Eur. Vychádzal z toho, že jej bol povinný na základe rozhodnutia súdu zaplatiť za každý mesiac užívania sumu **199,16 Eur**. Nečinnosť súdu vyčíslil na 59 mesiacov, škodu potom vyčíslil na 11.750,44 Eur (59 x 199,16). Okresný súd sa následne zaoberal tým, či k zaplata uvedenej sumy (respektíve jej časti, náhrady ktorej sa navrhovateľ v tomto konaní domáha) došlo v príčinnej súvislosti s nesprávnym postupom súdu v konaní o vyporiadanie podielového spoluvlastníctva. Navrhovateľ tvrdil, že škodou

je odplata, ktorú musel zaplatiť z toho dôvodu, že počas konania súdu o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva užíval nehnuteľnosti v podielovom spoluvlastníctve výlučne sám, ako jeden zo spoluvlastníkov, a preto, ak by nedošlo v konaní k prieťahom, uvedenú sumu by zaplatiť nemusel. Okresný súd dospel k inému záveru, a to, že k rozhodnutiu o povinnosti navrhovateľa platiť odplatu za užívanie nehnuteľností došlo z toho dôvodu, že nehnuteľnosti v podielovom spoluvlastníctve užíval sám a neumožnil ich užívanie druhému zo spoluvlastníkov. Navrhovateľ sa sám rozhodol obmedziť užívacie práva druhého zo spoluvlastníkov a užívať nehnuteľnosti výlučne sám, preto musel znášať ako následok svojho rozhodnutia povinnosť platiť za výlučné užívanie celej nehnuteľnosti druhému zo spoluvlastníkov odplatu. Príčinou zmenšenia majetku navrhovateľa teda neboli prieťahy v súdnom konaní, ale jeho postoj k užívaciemu právu druhého zo spoluvlastníkov. Navrhovateľ síce mal povinnosť zaplatiť sumu za užívanie nehnuteľností, ale toto zmenšenie majetku bolo u neho kompenzované tým, že výlučne sám užíval aj tú časť spoločných nehnuteľností, ktorá mu nepatrila - a teda na jednej strane síce u neho došlo k zmenšeniu majetku z dôvodu zaplatenia uvedenej odplaty, ale na strane druhej sa toto zmenšenie kompenzovalo tým, že užíval predmetné nehnuteľnosti sám. Z uvedených dôvodov okresný súd dospel k záveru, že nebolo preukázané, že navrhovateľovi vznikla v príčinnej súvislosti s nesprávnym úradným postupom Okresného súdu Partizánske v konaní, sp. zn. 4C/67/2008 škoda, a preto návrh ako nedôvodný v celom rozsahu zamietol. O trovách konania okresný súd rozhodol podľa § 142 ods. 1, § 150 ods. 1 O.s.p. tak, že odporcovi náhradu trov konania nepriznal. Odporca síce bol v konaní úspešný, ale súd pri rozhodnutí o trovách konania prihliadal na to, že v konaní, sp. zn. 4C/67/2008 došlo preukázateľne k prieťahom, a teda bolo by podľa názoru súdu v rozpore s princípom spravodlivosti (§ 1 O.s.p.), keby súd zaviazal navrhovateľa, ktorý bol účastníkom konania, v ktorom došlo k bezdôvodným prieťahom (hoci vznik majetkovej škody v súvislosti s prieťahmi nepreukázal), na náhradu trov tohto konania.

Proti tomuto rozsudku okresného súdu čo do výroku o trovách konania podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie odporca z dôvodu, že postupom súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom podľa § 205 ods. 2 písm. a) O.s.p. v spojení s § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p., a že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci podľa § 205 ods. 2 písm. f) O.s.p. Výklad ust. § 150 ods. 1 O.s.p. súdom prvého stupňa považoval za svojvoľný, bez náležitej opory v právnom predpise a nesprávny, nakoľko súd považoval za okolnosti hodné osobitného zreteľa také okolnosti, ktoré nimi na účel nepriznania náhrady trov konania nie sú, a ani nemôžu byť. Uviedol, že v zmysle ustálenej judikatúry dôvody hodné osobitného zreteľa podľa § 150 ods. 1 O.s.p. spočívajú v dôvodoch na strane účastníkov, zo správania účastníkov pred začatím konania alebo z povahy konania, pričom dôvod, pre ktorý súd úspešnému účastníkovi nepriznal náhradu trov konania, nemá povahu žiadneho z nich. Bol toho názoru, že v prípade uplatnenia práva na náhradu škody voči štátu podľa zákona č. 514/2003 Z. z. nemôže byť dôvodom hodným osobitného zreteľa skutočnosť, že jedna z troch podmienok pre priznanie náhrady škody (v tomto prípade nesprávny úradný postup) bola splnená. Takýto záver by viedol k neprípustným dôsledkom, nešlo by totiž už o osobitý dôvod, výnimočný, založený na okolnostiach daného prípadu, ale o dôvod všedný, dôvod daný v rade iných prípadov bez nevyhnutnosti posúdenia ich osobitosti. Zdôraznil, že dôvodom zamietnutia návrhu bola principiálna nedôvodnosť nároku. Na základe uvedeného žiadal, aby odvolací súd rozhodnutie v napadnutej časti v zmysle § 220 O.s.p. zmenil tak, že odporcovi prizná náhradu trov konania, prípadne, aby rozhodnutie v napadnutej časti v zmysle § 221 O.s.p. zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Zároveň si vyčíslil trovy konania spočívajúce v hotových výdavkoch súvisiacich s účasťou na pojednávaní vo výške 28,46 Eur.

Navrhovateľ sa k podanému odvolaniu nevyjadril.

Krajský súd v Trenčíne preskúmal vec podľa § 212 ods. 1 O.s.p., v rozsahu podaného odvolania a jeho dôvodov, bez nariadenia odvolacieho pojednávania v súlade s § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že rozsudok okresného súdu je potrebné v napadnutej časti podľa § 220 O.s.p. zmeniť.

Predmetom preskúmania odvolacím súdom bol len výrok o trovách konania. rozsudok okresného súdu nebol napadnutý účastníkmi, nadobudol právoplatnosť, krajský súd rozsudok okresného súdu v tejto časti nepreskúmal (§ 206 O.s.p.).

Vo zvyšku a preto

Podľa § 142 ods. 1 O.s.p. účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Podľa § 150 ods. 1 O.s.p., ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, nemusí súd výnimočne náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať. Súd prihliadne najmä na okolnosti, či účastník, ktorému sa priznáva náhrada trov konania, uviedol skutočnosti a dôkazy pri prvom úkone, ktorý mu patril; to neplatí, ak účastník konania nemohol tieto skutočnosti a dôkazy uplatniť.

V sporovom konaní sa otázka náhrady trov konania spravuje predovšetkým zásadou úspechu vo veci (§ 142 ods. 1 O.s.p.). Len výnimočne môže súd v konaní (procesne) úspešnému účastníkovi nepriznať náhradu trov konania. Občiansky súdny poriadok v § 150 ods. 1 O.s.p. priznáva súdu možnosť zmierniť dôsledky náhrady trov konania (neprimeranú tvrdosť zákona a jeho dopady na povinného účastníka), avšak iba pokiaľ sú splnené predpoklady uvedené v tomto ustanovení. Súd tak môže výnimočne nepriznať náhradu trov konania úspešnému účastníkovi konania, ktorému by inak priznal náhradu trov celkom alebo sčasti. Predmetné ustanovenie tak v nadväznosti na § 1 O.s.p. napomáha zabezpečiť spravodlivú ochranu práv a oprávnených záujmov účastníkov, ako aj výchovu na zachovávanie zákonov, na čestné plnenie povinností a na úctu k právam iných osôb a doceliť tak, pokiaľ možno spravodlivú ochranu práv, čo aplikácia zásady zodpovednosti za výsledok vždy neumožňuje. Ustanovenie § 150 O.s.p. umožňuje súdu pri rozhodovaní o náhrade trov konania prihliadnúť výnimočne na zvláštnosti prejednávanej veci a prispieť tým k odstráneniu prípadnej tvrdosti, ktorú by inak vyvolalo uplatnenie jednotlivých zásad, na ktorých spočíva rozhodovanie o náhrade trov konania. Úvaha súdu, či sú splnené procesné predpoklady pre aplikáciu tohto ustanovenia, musí vždy vychádzať z posúdenia všetkých relevantných okolností konkrétnej veci, vrátane okolností demonštratívne uvedených v druhej vete § 150 ods. 1 O.s.p.

Predmetné ustanovenie preto nemožno interpretovať tak, že súdu umožňuje kedykoľvek a bez ohľadu na základné zásady rozhodovania o náhrade trov konania nepriznať náhradu trov úspešnému účastníkovi konania. Predpokladom jeho použitia je existencia dôvodov hodných osobitného zreteľa pre nepriznanie náhrady trov inak úspešnému účastníkovi a existencia výnimočnosti daného prípadu. K dôvodom hodným osobitného zreteľa môže dôjsť vo vzťahu k určitým druhom konania alebo k určitej procesnej situácii. Tento dôvod je teda daný charakterom tohto konania alebo charakterom procesnej situácie. Dôvody hodné osobitného zreteľa sa môžu týkať sociálnej situácie účastníkov. V takomto prípade je potrebné pri posudzovaní okolností hodných osobitného zreteľa prihliadať na osobné, majetkové, zárobkové a iné pomery oboch (všetkých) účastníkov, teda nielen toho, koho by postihovala povinnosť nahradiť trovy, ale aj toho, ktorého majetková sféra by bola použitím výnimočného ustanovenia dotknutá. Do úvahy treba brať tiež také okolnosti, ktoré viedli k súdnemu uplatneniu nároku a prihliadnúť i na postoj účastníkov v konaní. Nepriznanie náhrady trov konania musí teda zodpovedať zvláštnym okolnostiam konkrétneho prípadu a jedným z rozhodujúcich kritérií je aj to, aby sa takéto rozhodnutie nejavilo ako neprimeraná tvrdosť voči účastníkovi konania, a aby neodporovalo dobrým mravom.

V predmetnej veci sa navrhovateľ podaným návrhom domáhal voči odporcovi zaplatenia náhrady škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom vo výške 11.750,44 Eur s príslušenstvom. Súd prvého stupňa rozsudkom tento návrh zamietol a odporcovi náhradu trov konania nepriznal podľa § 142 ods. 1 v spojení s § 150 ods. 1 O.s.p. z dôvodu, že v konaní, sp. zn. 4C/67/2008 došlo preukázateľne k priesťahom, a teda bol toho názoru, že by bolo v rozpore s princípom spravodlivosti (§ 1 O.s.p.), keby súd zaviazal navrhovateľa, ktorý bol účastníkom konania, v ktorom došlo k bezdôvodným priesťahom (hoci vznik majetkovej škody v súvislosti s priesťahmi nepreukázal), na náhradu trov tohto konania.

Odvolačný súd má za to, že súd prvého stupňa síce správne rozhodol podľa § 142 ods. 1, avšak nesprávne uplatnil na danú vec moderačné právo a úspešnému odporcovi náhradu trov konania nepriznal v zmysle § 150 ods. 1 O.s.p.

V posudzovanej veci súd prvého stupňa za dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré súd nemusí výnimočne úspešnému účastníkovi náhradu trov konania celkom alebo sčasti v zmysle §

150 ods. 1 O.s.p. priznať, nesprávne považoval preukázateľné bezdôvodné prieťahy v konaní, v ktorom bol navrhovateľ účastníkom. Ide o kritérium, ktoré v zmysle ustanovenia § 150 ods. 1 O.s.p. nemožno považovať za určujúce z hľadiska existencie dôvodov hodných osobitného zreteľa a výnimočnosti daného prípadu. Preukázané zbytočné prieťahy v inom konaní, v ktorom bol navrhovateľ účastníkom, totiž nie sú samy o sebe skutočnosťou odôvodňujúcou výnimočnosť daného prípadu, resp. nie sú osobitnými okolnosťami daného prípadu aj z dôvodu, že pri uplatnení práva na náhradu škody voči štátu je jednou z podmienok pre priznanie náhrady škody aj nesprávny úradný postup (zbytočné prieťahy v konaní). Odvolací súd je toho názoru, že postupom, ktorým by boli prieťahy v konaní, na základe ktorých sa účastník konania domáha náhrady škody voči štátu, bez ďalšieho postavené na úroveň dôvodov hodných osobitného zreteľa, by mohlo dôjsť k situácii, kedy len samotné konštatovanie prieťahov v konaní bez skúmania osobitných okolností by bolo dôvodom na aplikáciu § 150 ods. 1 O.s.p.

Odvolací súd v danom konaní tak na strane navrhovateľa nevzhladol dôvod na aplikáciu ust. § 150 ods. 1 O.s.p.

Náhrada trov prvostupňového konania odporcu v zmysle uvedeného spočíva v hotových výdavkoch odporcu v súvislosti s účasťou na pojednávaní na Okresnom súde Partizánske dňa 16.01.2014 v celkovej výške 28,46 Eur, a to podľa zákona č. 283/2002 Z. z. o cestovných náhradách za cestu motorovým vozidlom dňa 16.01.2014 z T. do H. na pojednávanie a späť spolu 311 km, z toho 31 km v meste a 280 km mimo mesta (náhrada za pohonné hmoty pri priemernej spotrebe paliva 8,70 l/100 km v meste, 6,43 l/100 km mimo mesta) pri skutočnej spotrebe 20,70 l x 1,375 Eur (cena PHM).

Vzhľadom na uvedené krajský súd rozsudok okresného súdu v napadnutej časti vo výroku o trovách konania zmenil podľa § 220 O.s.p.

V odvolacom konaní bol úspešný navrhovateľ, ktorý by mal v zmysle ust. § 142 ods. 1 O.s.p., § 224 ods. 1 O.s.p., v spojení s § 151 ods. 1 O.s.p. právo na náhradu trov odvolacieho konania, avšak náhradu trov odvolacieho konania nežiadal, preto mu náhrada trov nebola priznaná.

Rozhodnutie bolo senátom prijaté jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.